

בני ישראל עובדים במצרים את פרעה, במהלך העבודה מוזכר שבני ישראל התחננו וזעקו כדי לצאת ממצרים, נשאלת השאלה- למה הם עשו את זה? הרי נגזר עליהם לעבוד במצרים מתוך שהקב"ה אמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים "יִדְעַ תְּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה" אז למה ישראל סתם בוכים? שיקבלו את הגזרה כמו שהיא! משל לאדם שגנב ובית הדין גוזרים עליו שישב כך וכך שנים בבית הכלא, מה יעזור לאדם כזה לבכות ולהתחנן? הרי כך נגזר עליו כי כך מגיע לו.

מסבירים חז"ל שהפשט הוא לא כך, אלה שישראל קיבלו את הגזרה כמו שהיא ולא היה אכפת להם לעבוד, אלה היה להם צער גדול בכך שגם השכינה גלתה איתם למצרים, ועל זה הם ביקשו מהקב"ה, אנחנו אומנם נעבוד כי כך נגזר עלינו, אבל השכינה הקדושה למה היא צריכה לסבול אתנו שתחכה לנו ובסוף שיעבוד תחזור אלינו. לכן הפסוק אומר "וַיִּזְעַקוּ וַיִּתְעַל שְׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֶבְדָּה" על כך שבקשו והתחננו למעל השכינה, לכן הקב"ה מיד שמע אותם וקירב להם את הקץ כמו שהפסוק ממשיך ואומר "וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת בְּרִיתוֹ". כך גם בגלות שלנו מי שמצטער מעומק הלב על השכינה הקדושה שסובלת בגלות ויש לו צער מזה כך הקב"ה בסוף יקרב את הקץ והגאולה, אם אדם כמה דקות בלילה יגיד תיקון חצות למען השכינה, ילמד יותר בשקידה בשביל השכינה כל אחד ואחד לפי מעלתו, בטח ובטח שהקב"ה ישמע את זעקתנו ויביא אותנו לגאולה שלמה בב"א.

הגמרא בירושלמי מספרת על יהודי אחד שהיה חורש במחרשה ואמר לו ערבי אחד התר את הפרה ואת המחרשה כי עכשיו נחרב ביתכם, האדם התיר את פרתו ופתאום אמר לו הערבי שהוא יכול להחזיר את הפרה כי עכשיו נולד המשיח שלכם, אמר לו היהודי איפה נולד המשיח ומה שמו? אמר לו הערבי בעיר פלונית ושמו מנחם, הלך האדם למקום פלוני וחיפש את מנחם, פתאום שמע בשוק אישה אומרת לחברתה 'נולד לך היום מנחם אולי תקני לו בגדים ומתנות' אמרה לה אמא של מנחם 'שיחננו שונאם של ישראל (בלשון שגי נאור התכונה לבנה מנחם) ואני לא יקנה לו כלום לתינוק הזה שלד ביום שנחרב הבית' שמע את זה אותו האיש ואמר לה תקני לילד זה כל מה שצריך ותגדלי אותו כי הוא מושיעם של ישראל.. אחרי מספר ימים שוב רואה אותו יהודי את האם, שאל אותה קניתי את הבגדים ונתת למנחם? אמרה לו שבאה רוח ונשאה ולקחה את מנחם ומאז לא ראתה אותו. ועל זה אנחנו אומרים במגילת איכה "רַחֵם מִמֶּנִּי מְנַחֵם מְשִׁיב נְפָשֵׁי". נשאלת השאלה איך האמא הזאת זכתה שבנה יהיה המשיח? אומרים המפרשים בזכות שהיה כ"כ כואב לה על חורבן הבית שאפילו קיללה את הבן שלה, היא זכתה ששמנה יבוא המשיח!

לשם נחמה נכתוב את הגמרא במכות כד: (המסכת שנלמדה בישיבה מזמן קיץ) שמספרת על רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא שהגיעו להר הבית וראו שועל יוצא מבית קודש הקדשים, הם בוכים ורבי עקיבא מצחק, אמרו לו: מפני מה אתה מצחק? אמר להם: מפני מה אתם בוכים? אמרו לו, מקום שכתוב בו: "והזר הקרב יומת" ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה? אמר להן: לכך אני מצחק, דכתיב: "ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו", וכי מה ענין אוריה אצל זכריה? אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני! אלא, תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב: "לכן בגללכם ציון שדה תחרש" בזכריה כתיב: עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה - הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה - בידיע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו: עקיבא, ניחמתנו! עקיבא, ניחמתנו.

חז"ל מפרשים שראו דווקא שועל כי בית המקדש השני נחרב בגלל שנאת חינום ושועל זוהי חיה ערמומית שמסמלת זאת, וגם מה היה לרבי עקיבא לשמוח כ"כ? אלה שרבי עקיבא ראה את השלמות מלמעלה איך בית המקדש בנוי, והוא תלה בזה והאמין בזה, לכן גם אנחנו צריכים להאמין באמונה שלמה בבנין בית מקדשנו ותפארתנו בב"א.